

Ljetna krstarenja na školskim brodovima

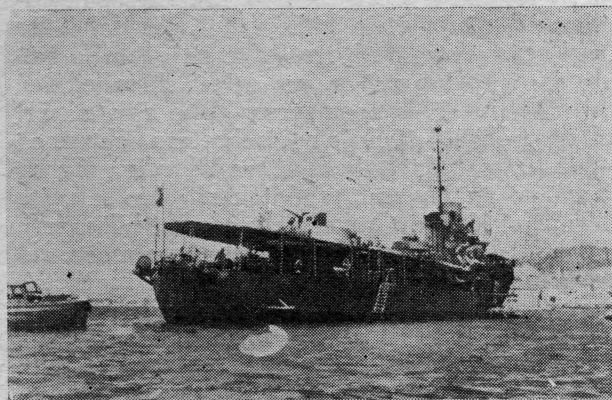
Por. fregate Ivo Ferenc, Split

U ljetnim mjesecima, od svibnja do rujna, klupe u pomorskim školama naše ratne mornarice ostaju prazne — brodovi postaju učionice. Cjelokupna obuka pitomaca i slušalaca prenosi se tada na školske brodove raznih klasa i tipova. Tada prestaje teoretska nastava i za vrijeme plovljenja sve što se uči, uči se kroz praktične radove. Izraz »teoretska nastava« samo je unekoliko točan, jer i u drugim mjesecima pitomci imaju povremene vožnje koje traju po nekoliko dana. Pored toga i takva nastava im se održava zornim prikazivanjem na brodovima u školskoj luci. Nadalje, škole raspolažu uređenim poligonima i bogatim kabinetima, koji su ustvari »brod rastavljen na svoje dijelove«.

Za razliku od povremenih vožnji na školskim brodovima preko cijele godine, ljetna krstarenja pitomaca mornaričkih podoficirskih škola, pitomaca škola za rezervne pomorske i strojarske oficire, pitomce Vojno-pomorske i Pomorsko-mašinske akademije za njih predstavljaju pravi ispit zrelosti. Jer, od ovih mladih ljudi nenaviklih na more, ne zahtijeva se samo da primijene u praksu stečena teoretska znanja, nego i daljnje intenzivno učenje, povezano sa izvođenjem svih pomoračkih radova. Koliko pitomci nauče na ovim krstarenjima, koliko se priviknu brodskom

životu, od velike je važnosti za solidno obavljanje svih brodskih dužnosti, koje ih čekaju po završetku školovanja.

Ovom prilikom treba kazati da svaki pitomac, bilo podoficirske, bilo oficirske pomorske škole, prilikom prijema u mornaricu ima jednomjesečnu vožnju ispitnu sa školskim jedrenjakom »Jadranom«. Kako te vožnje upravo padaju u kasne je-

Školski brod „Galeb“

senje dane, kad je vrijeme promjenljivo, more nemirno, »šilokade« često, ovo prvo »mornarsko krštenje« ima za cilj da svaki pitomac ispita sam sebe, svoje sklonosti prema moru i ljubav prema budućem pozivu, svoju izdržljivost — da se upoznata sa životom na brodu, kako bi mogao donijeti odluku da li da ostane u mornarici ili ne. Naravno da jedan manji broj ljudi poslije ove vožnje odustane od želje za morem, a to nije ni čudo, jer život pomoraca doista nije lagodan.

Na ova ljetna krstarenja isplovljavaju i slušaoci-oficiri Više vojno-pomorske akademije i Vojno-pomorske oficirske škole. Samo za njih te vožnje ne predstavljaju prva iskustva, jer su to većinom flotni oficiri, koji su sa brodova došli u ove škole da se usavršavaju u svojim strukama i taktici, a na tim vožnjama organizovano upotpunjavaju svoja praktična znanja.

Ovog ljeta nekoliko starijih godišta pitomaca Vojno-pomorske i Mašinske akademije i slušaoca oficira krstarit će po Sredozemnom moru, dok će ostali pitomci krstariti Jadranom.

Prvog puta nekoliko klasa pitomaca i slušalaca isplovio je sa školskim brodom »Galebom« na krstarenje po Sredozemnom moru. »Galeb« će u toku juna mjeseca posjetiti po jednu francusku, englesku, tursku i grčku pomorsku bazu i to: Bizertu u Tunisu, La Valetu na Malti, Izmir u Turskoj i Krf u Grčkoj.

Prilikom prošlogodišnjih školskih vožnji »Galeb« je posjetio Gibraltar, Tulon, Krf, Aleksandriju, Bejrut, Latakiju, Carigrad i Pirej. Kroz to vrijeme našu mornaricu, odnosno naše luke su posjetili brodovi ratnih mornarica SAD, Velike Britanije, Francuske, Indije, Grčke, Egipta, Holandije i Sirije.

Ova redovna školska krstarenja izvan Jadranskog mora, koje poduzimaju školski brodovi naše ratne mornarice imaju pored tradicionalnog karaktera i cilj da upoznaju pitomce sa stranim lukama, obalama, ljudstvom i sredstvima drugih mornarica. Osim toga u uslovima danonoćnih vožnja na otvorenom moru budući oficiri uvježbavaju se u astronomskoj navigaciji, odnosno pitomci-mašinisti u upravljanju mašinskim kompleksom broda, a jedni i drugi u ostalim pomoračkim radnjama. Na ovim vožnjama po jednom većem, relativno nemirnijem moru, kao što je Sredozemlje, oni stjeću mornarsku izdržljivost i potrebna iskustva.

Na vožnjama po Jadranskom moru pitomci i slušaoci krstare sa različitim plovnim sredstvima. Za to vrijeme glavna pažnja je usmjerena na primjenjivanje u praksu stečenih znanja iz terestričke navigacije. Naročito su interesantna krstarenja onih najmlađih. U kuterima na jedra i vesla, sa tim predhistorijskim pogonskim sredstvom, oni otplovljavaju otoke, prolaze kroz tjesnace i pličine, uvlače se u najmanje uvale, upoznavaju obalu mnogo bolje nego iz velikih brodova, uče se vještini jedrenja i privikavaju se elementu mora. Baš zato su kuteri i odabrani za ovu svrhu, jer od njih, od veslanja i jedrenja počinje pravi mornarski život. Ti kuteri su jaki, nepromočivi čamci, dugački oko 10 metara, sa po dva jarbola sa jedrima, 12 vesala i 15 ljudi posade. Snabdjeveni su pomorskim kartama, čamčanim kompasom, šatorima za logorovanje i drugom potrebnom opremom i mogu izdržati sve ljetne oluje.

U narednim godinama školovanja pitomci i slušaoci prelaze na veće školske brodove i pored Jadranskog mora, oni upoznaju i druga mora, luke i mornarice.